

Projekt NAKI – Brána moudrosti otevřená

Lenka Kašparová, děkanát Filozofické fakulty UHK

Záchrana i prezentace barokního kulturního dědictví klášterů v Broumově a Rajhradu jsou hlavními záměry projektu Brána moudrosti otevřená, jehož koordinátorem je Filozofická fakulta Univerzity Hradec Králové zastoupená Mgr. Martinou Bolom Kotari, Ph.D., vedoucí zdejší Katedry pomocných věd historických a archivnictví.

Projekt je řešen v rámci programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity – NAKI II Ministerstva kultury České republiky, a to od loňského března do prosince 2020 s celkovým rozpočtem 23 milionů korun.

Co se aktuálně v kláštřech děje, jak široký je tým odborníků podílejících se na projektu i nakolik jsou do odborných prací zapojeni studenti, se dozvíte v rozhovoru s doktorkou Bolom Kotari.

Co je cílem projektu?

Naším cílem je vyvinout, jak se říká grantovým jazykem, nástroje pro ochranu, identifikaci a prezentaci kulturního dědictví benediktinského řádu v českých zemích. Jde o kláštery v Broumově a v Rajhradě. Věnujeme se knihovnám obou klášterů, a to jak knihám samotným, tak také prostorům a dalšímu vybavení knihoven. Jen v broumovské knihovně je dnes uloženo celkem asi 18 tisíc knih. My bychom měli stihnout zpracovat polovinu z nich.

Jaké instituce se na realizaci projektu podílejí?

Spolupracujeme s kolegy z Fakulty restaurování Univerzity Pardubice a s kolegy němi z Moravské zemské knihovny v Brně. V našem týmu máme archiváře, historiky, památkáře, klimatologa, experta kunsthis-

torika z Rakouska, informatičku. Troufám si říci, že máme interdisciplinární tým, který je schopen dospět k naplánovaným výsledkům v opravdu dobré kvalitě.

Jak máte rozdělena pole působnosti?

Kolegové z Pardubic vyhotovují postupy pro ochranu a péči o knihovní fondy. Záležitostí Univerzity Hradec Králové je příprava metodiky, jak lze pečovat o památkově chráněné prostory a vybavení barokních knihoven.

„Broumovský klášter je ideální učební pomůckou“

Činí se odborníci pouze v prostorách klášterů?

Velká část prací, na nichž pracují zaměstnanci FF UHK, probíhá v prostorách Státního okresního archivu v Hradci Králové. Díky vstřícnosti ředitele Státního oblastního archivu Zámruží Mgr. Ivo Šulce a vedoucího hradeckého archivu Mgr. Radka Pokorného zde vzniklo pracoviště katalogizace, spojené se společnou digitální laboratoří. Sem po částech transportujeme knižní fond z Broumova, po zpracování jej vracíme zpět a přivádíme další knihy.

Jak je práce v projektu provázána s činností katedry?

V několika rovinách. V projektu jsou angažováni někteří členové katedry. Na jaře letošního roku zde pobývali studenti druhého ročníku bakalářského oboru Archivnictví – historie čtyři dny v rámci předmětu Kodikologie a epigrafika. Během studijního pobytu jsme byli zaměstnáni v knihovně, pracovali jsme se zdejšími knihami, které posloužily jako podklad k výkladu. Toho v učebně na fakultě nedosáhneme. Pozvali jsme navíc také kolegu Mgr. Slovika, vedoucího ateliéru restaurování papíru, knižní vazby a dokumentů, partnera projektu, který hovořil o vývoji knižní vazby nebo o restaurování knih.

Je tedy účast katedry v projektu pro studenty přínosná?

Studenti si mohli během několika dnů přímo „osahat“, v čem spočívá podstata našeho oboru. Přesvědčit se, že máme velmi významnou úlohu, neboť chráníme poklady staletí. V broumovském klášteře, jenž je sám o sobě ideální „učební pomůckou“, jsme vítáni i kdykoliv do budoucna. Zdejší knihovní fond, ale také materiály uložené v klášterním archivu a další památky ve městě i v celém regionu nabízejí množství skvělých témat pro studentské závěrečné práce.

„Knihovna si zahraje ve filmu“

Mají studenti šanci získat díky projektu zkušenosti pro budoucí práci v oboru?

Zaměstnali jsme dvě naše nadějně studentky, jimi vykonávaná činnost souvisí s jejich odborným zaměřením. Materiály, které zpracovávají v rámci projektu, využijí pro přípravu odborných textů i kvalifikačních prací. Mohou tak během studia získat cennou praxi.

Na jaké výstupy se může veřejnost těšit?

Výsledků je a bude celá řada. Po celou dobu řešení projektu probíhá katalogizace knih v broumovské knihovně, knihy z rajhradské knihovny byly totiž z větší části zkatalogizovány již dříve. V průběhu kata-

logizace vytvářejí kolegyně databázi prvků knižního bloku, tj. výzdoby knih, původem českých a moravských knih. Kolegové zajišťují restaurování jednotlivých tisků. Chystáme se na natáčení filmu o knihovně, ten pak budeme distribuovat hlavně středním školám a zároveň bude využit pro vzdělávací účely

v rámci programů organizovaných broumovským klášteřem. Zahájili jsme přípravu výstavy, kterou budou moci lidé navštívit v roce 2019 v prostorách obou klášterů. Samozřejmě připravujeme také široké spektrum odborných publikací pokrývajících témata související s knihovnami.